

Onderzoeken 2011 art. 213a

Doelmatigheid en doeltreffendheid

INLEIDING	3
1.1. WETTELIJK KADER.....	3
1.2. BEGRIPSOMSCHRIJVING	3
1.3. RELATIE MET LOKALE REKENKAMER.....	3
RAPPORTAGE ONDERZOEKSPLAN 2010	4
2.1. INLEIDING.....	4
2.2. ONDERZOEKSPLAN 2010.....	4
2.3. ONDERZOEK UITVOERING LEERLINGENVERVOER.....	4
2.3.1. ONDERWERP VAN ONDERZOEK.....	4
2.3.2. REIKWIJDTE VAN ONDERZOEK	4
2.3.3. ONDERZOEKSMETHODE	4
2.3.4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN VAN HET ONDERZOEK	4
2.3.5. VERVOLGONDERZOEK.....	4
2.3.6. WIJZE VAN UITVOERING.....	5
2.3.7. ONDERZOEKSBUDGET	5
2.4. ONDERZOEK UITVOERING ONDERHOUD OPENBAAR GROEN	5
ONDERZOEKEN 2011	7
3.1 ONDERZOEK PRIVATISERING PLANTOETSING EN BOUWTOEZICHT	7
3.1.1. ONDERWERP VAN ONDERZOEK.....	7
3.1.2. REIKWIJDTE VAN ONDERZOEK	7
3.1.3. ONDERZOEKSMETHODE	7
3.1.4. DOORLOOPTIJD VAN ONDERZOEK	7
3.1.5. WIJZE VAN UITVOERING.....	7
3.1.6. ONDERZOEKSBUDGET	7
3.2 ONDERZOEK INVOERING PRE-MEDIATION EN EFFECTEN OP AFHANDELING BEZWAARSCHRIFTEN	8
3.2.1. ONDERWERP VAN ONDERZOEK.....	8
3.2.2. REIKWIJDTE VAN ONDERZOEK	8
3.2.3. ONDERZOEKSMETHODE	8
3.2.4. DOORLOOPTIJD VAN ONDERZOEK	8
3.2.5. WIJZE VAN UITVOERING.....	8
3.2.6. ONDERZOEKSBUDGET	9

Inleiding

1.1. Wettelijk kader

Artikel 213a Gemeentewet verplicht het gemeentebestuur tot het uitvoeren van periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur. Anders dan het onderzoek door de rekenkamer(commissie) gaat het hierbij om een zelfonderzoek. Met het uitvoeren van onderzoeken wordt beoogd de transparantie van gemeentelijk handelen te vergroten en daardoor doelmatiger en doeltreffender te werken en de publieke verantwoording daarover te versterken. Onze raad heeft via de verordening voor "periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur Gemeente Schijndel" de kaders vastgesteld. Zo is geregeld dat het college jaarlijks een onderzoeksplan opstelt. Het onderzoeksplan bevat een globale omschrijving van de te verrichten onderzoeken bestaande uit de volgende onderdelen:

- a) Het onderwerp van het onderzoek
- b) De reikwijdte van het onderzoek;
- c) De methode van onderzoek;
- d) De doorlooptijd van het onderzoek;
- e) De wijze van uitvoering van het onderzoek;
- f) De budgetten voor de uitvoering van de onderzoeken.

Iedere organisatie-eenheid en elke gemeentelijke taak dient minimaal éénmaal per 8 jaar getoetst te worden.

1.2. Begripsomschrijving

Doelmatigheid	De mate waarin de gewenste prestaties worden gerealiseerd met zo beperkt mogelijke middelen.
Doeltreffendheid	De mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten van beleid daadwerkelijk worden behaald.
Het onderwerp van het onderzoek	Het gaat hier om het vaststellen van de prestatie, waarvan het college de doelmatigheid en de doeltreffendheid onderzoekt en bakent het onderwerp dus af van andere onderdelen van het door het college gevoerde bestuur.
De reikwijdte van ieder onderzoek	Het gaat hier om het vaststellen van de organisatieonderdelen van de gemeente dan wel de organisaties, die het college die in zijn onderzoek betreft. Gezien de samenhang met het begrip prestatie zal het onderzoek bij organisaties zich beperken tot die organisaties waarvoor het college mede, direct dan wel indirect bestuursverantwoordelijkheid draagt of bekostigt.
De methode van onderzoek	Het gaat hier om de methode, die het college bij het onderzoek gebruikt. Denkbaar methoden zijn benchmarking, een enquête, een audit, een beleidsevaluatie of beleidseffectonderzoek, een formatieanalyse of kostprijsanalyse.
De wijze van uitvoering	Het gaat hierom wie het onderzoek in opdracht van het college uitvoert. Het is daarbij van belang de onafhankelijkheid van de analyse van de onderzoeksresultaten en de daaruit voortvloeiende aanbevelingen te waarborgen. Medewerkers, die uit hoofde van hun taak en functie direct betrokken zijn bij de te onderzoeken prestatie worden bij voorkeur niet betrokken bij het verrichten van het onderzoek. Gelet op de schaalgrootte van de Schijndelse organisatie zal dit in veel gevallen niet te voorkomen zijn. Ingeval derden het onderzoek uitvoeren zal de raad de derden die betrokken zijn bij de prestatie niet de opdracht tot dit onderzoek willen geven.

1.3. Relatie met lokale rekenkamer

Ook onze rekenkamercommissie doet onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid en het beheer. De rekenkamer kan op grond van het gestelde in artikel 213a gemeentewet gebruik maken van de resultaten van de onderzoeken van het college. Ook kan zij zo nodig een tweede oordeel geven, als ze van mening is dat over een bepaald onderwerp een onafhankelijk oordeel moet worden gegeven.

Rapportage onderzoeksplan 2010

2.1. Inleiding

In artikel 4 van de verordening is bepaald dat het college in de bedrijfsvoeringparagraaf van de begroting en jaarstukken rapporteert over de voortgang van de onderzoeken en de uitputting van de bijbehorende budgetten. In plaats daarvan stellen wij voor jaarlijks in door ons vast te stellen onderzoeksplan inzake doelmatigheid en doeltreffendheid terug te kijken en de gang van zaken te evalueren.

2.2. Onderzoeksplan 2010

In het onderzoeksplan 2009 hebben wij 2 onderzoeken opgenomen t.w.:

- Onderzoek Uitvoering leerlingenvervoer
- Onderzoek Uitvoering onderhoud openbaar groeb

Hieronder wordt kort verslag gedaan van het resultaat van deze onderzoeken.

2.3. Onderzoek Uitvoering leerlingenvervoer

2.3.1. Onderwerp van onderzoek

De kosten van het leerlingenvervoer zijn de afgelopen jaren alsmaar gestegen, ondanks dat een aantal gemeenten uit het voormalige stadsgewest het vervoer onderling op elkaar hebben afgestemd en de uitvoering Europees is aanbesteed.

2.3.2. Reikwijdte van onderzoek

De samenwerkende gemeenten hebben via het portefeuillehoudersoverleg Maatschappelijke Zaken besloten de huidige werkwijze te analyseren en zo mogelijk te optimaliseren.

2.3.3. Onderzoeksmethode

Als onderzoeksmethode is gekozen voor een stageopdracht bij de Avans Hogeschool 's Hertogenbosch

2.3.4. Conclusies en aanbevelingen van het onderzoek

Geconstateerd is dat er steeds hogere uurtarieven in rekening worden gebracht. Belangrijkste factoren hiervoor zijn veranderingen in de beladen reistijd en de stijging van de olieprijs. Het afstudeerproject van de AVANS studenten leverde voor Schijndel geen nieuwe inzichten op die tot (substantiële) kostenreductie zouden kunnen leiden. Van de 5 samenwerkende gemeenten scoort Schijndel op dat gebied al op 1 na best.

2.3.5. Vervolgonderzoek

In aansluiting op het Afstudeeronderzoek is op initiatief van het portefeuillehoudersoverleg Maatschappelijke Zaken opnieuw een werkgroep ingesteld, waarin ook Schijndel is vertegenwoordigd, voor een vervolgonderzoek. Boxtel trekt hier de kar. Hierbij wordt o.a. gekeken naar de mogelijkheden om de verantwoording dichterbij de burger te leggen. Onderzocht wordt bijvoorbeeld of het wettelijk is toegestaan om ouders/verzorgers pas aangepast vervoer (taxi) toe te kennen, als

klip en klaar blijkt dat er niet op andere wijze in het vervoer kan worden voorzien. Hierbij kan worden gedacht aan een vergoeding voor vervoer met eigen auto, eventueel verhoogd met een toeslag om het aantrekkelijker te maken. De VNG twijfelt echter aan de haalbaarheid. Ook zal het college van b. en w. dit jaar beleidsregels vaststellen voor zaken waarin de verordening niet voorziet en nog meer benadrukken dat alleen wordt gedaan waartoe de gemeente wettelijk verplicht is.

Tenderbedrijf Forseti heeft in 2010 gecontroleerd of de vervoersbedrijven wel de meest efficiënte indeling van de ritten hadden gepland. Dit bleek zo te zijn. Ook bleken de ingediende facturen op een enkele uitzondering na correct.

Betwijfeld wordt of Schijndel wel zo gebaat is met het organiseren van het leerlingenvervoer met 4 andere gemeenten. Deze vraag is in elk geval door de studenten van Avans niet goed beantwoord. De vraag is of Schijndel, bij gelijke kwaliteit, financieel niet beter af is met een individuele aanbesteding of samenwerking met minder gemeenten. Hetzelfde geldt voor de vraag of het wel nodig is om het vervoer zoals nu aan 3 verschillende vervoerders op te dragen. Om antwoorden op deze vragen te krijgen is in januari 2011 een oriënterend alternatief uitgezet.

2.3.6. Wijze van uitvoering

De onderzoekers hebben de wettelijke verplichtingen alsmede de gemaakte combinaties van ritten geanalyseerd, een benchmark uitgevoerd en gekeken naar alternatieve kostenbesparende mogelijkheden.

2.3.7. Onderzoeksbudget

Aan het onderzoek waren geen kosten verbonden. De kosten van Forseti worden gedragen door de samenwerkende gemeenten en zijn gebudgetteerd in de totale kosten van het leerlingenvervoer.

2.4. Onderzoek Uitvoering onderhoud openbaar groen

Doelmatigheid Onderhoud Groenvoorzieningen

In het kader van onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid (op grond van artikel 113a Gemeentewet) is in 2010 een onderzoek gestart naar het onderhoud van het openbare groen. Er heeft zich in 2010 een flink aantal ontwikkelingen voorgedaan, die vanwege hun complexiteit, onderlinge samenhang en organisatorische en maatschappelijke impact een nadere uitwerking vragen. Hierbij kunnen genoemd worden de forse bezuinigingsdoelstellingen voor het openbare groen en de projecten die in dat kader in 2010 al opgestart zijn (omvormingen, verkoop groenstroken, bewonersparticipatie). Het gehele onderzoekstraject loopt daarom momenteel (december 2010) nog en zal medio 2011 afgerond worden in de vorm van een nieuw onderhoudsbestek, waarbij integraal rekening is gehouden met de werkzaamheden en de organisatie van de eigen groendienst

Aanleiding andere besteksvorm

In 2010 zijn de voorbereidingen gestart voor een geheel nieuwe opzet voor het onderhoud van het openbare groen. De aanleidingen daarvoor zijn:

- een aantal onderhoudsbestekken (4 verschillende aannemers: 3 bestekken wijkonderhoud + maaibestek) loopt eind 2011 gelijktijdig af, waardoor een unieke heroverwegingsmogelijkheid ontstaat ten aanzien van besteksbegrenzings (areaal) en besteksbepalingen (onderhoudsniveaus, etc);

- de intentie om structureel gebruik te gaan maken van de inzet van bewoners bij het groenonderhoud (bewonersparticipatie);
- de beoogde bezuinigingsdoelstellingen voor de komende jaren;
- een groot aantal ingrijpende areaalwijzigingen als gevolg van omvormingen en verkopen van groenstroken.

Tegelijkertijd wordt deze mogelijkheid aangegrepen voor een heroverweging van het takenpakket van de eigen dienst, waarbij nadrukkelijk gekeken zal worden naar een mogelijke verschuiving in taken van productiewerkzaamheden naar dienstverlening.

Uitgangspunten

Uitgangspunten voor de komende jaren is, om in het nieuwe bestek de volgende aspecten tot hun recht te laten komen:

- er komt 1 bestek voor het groenonderhoud binnen de bebouwde kom, waarin de werkzaamheden van 4 huidige bestekken geïntegreerd worden. Het nieuwe bestek wordt daardoor veel interessanter voor marktpartijen waardoor naar verwachting een gunstiger aanneemsom ontstaat;
- het gewenste resultaat wordt over het gehele groenareaal eenduidiger dan met 4 verschillende aannemers;
- de mate van bewonersparticipatie en de daarbij vereiste flexibiliteit van de aannemer wordt ingebouwd in de nieuwe besteksvorm;
- de bezuinigingsdoelstelling voor 2014 worden in dit bestek gerealiseerd, zo mogelijk met een minimaal verlies aan kwaliteit;
- het nieuwe bestek vereist een andere opzet voor controle en toezicht op de aannemer. Daarin kan aan enkele buitendienstmedewerkers bepaalde taken worden toebedeeld. Zij worden daarvoor via cursussen opgeleid.
- in het nieuwe bestek worden de nodige waarborgen opgenomen om de werkzaamheden van de WSD zo veel mogelijk te waarborgen.

Planning en voortgang

Het opstellen van het nieuwe bestek dient uiteraard met grote zorgvuldigheid te gebeuren, te meer daar het bestek zeer omvangrijk wordt en voor meerdere jaren zal worden aanbesteed. Vanwege het ontbreken van interne capaciteit en de noodzakelijke specifieke kennis op het gebied van besteksvormen, aanbestedingsmogelijkheden, is daarvoor externe deskundigheid ingehuurd (BTL-Adviesbureau uit Oisterwijk). Volgens planning zal het bestek medio 2011 aanbesteed kunnen worden, voor een periode van bijvoorbeeld 4 jaren.

Onderzoeken 2011

3.1 Onderzoek privatisering plantoetsing en bouwtoezicht

3.1.1. Onderwerp van onderzoek

In het rapport van de Commissie Dekker 'Privaat wat kan, publiek wat moet' uit 2008 worden aanbevelingen gedaan om het stelsel van bouw- en bouwgerelateerde wetgeving te vereenvoudigen. In het 'Actieplan Aanbevelingen Commissie Dekker' van augustus 2009 is een plan opgetekend om het experiment aan te gaan met het bieden van een alternatief voor het preventieve toezicht. De focus van dit actieplan ligt bij de private kwaliteitsborging.

Het Regionaal Managementoverleg Handhaving Brabant Noord heeft het initiatief genomen om gezamenlijk uitwerking te geven aan het pilotproject zoals dat in het actieplan is omschreven. De gemeente Schijndel heeft aangegeven deze pilot actief te willen ondersteunen.

3.1.2. Reikwijdte van onderzoek

Het onderzoek richt zich op de volgende gemeentelijke processen:

- bouwtoezicht
- bouwplantoetsing

In elke gemeente die actief aan de pilot deelneemt wordt in ieder geval een bouwende partij benaderd om de onderzoeksfase mee in te gaan.

3.1.3. Onderzoeksmethode

Het onderzoek bestaat uit een theoretisch vooronderzoek wat uitgevoerd wordt door de TU Delft. Daarnaast wordt in de praktijk nagegaan welke uitwerking het meeste perspectief heeft.

3.1.4. Doorlooptijd van onderzoek

Het theoretisch vooronderzoek wordt in 2011 afgerond. Het praktijkonderzoek zal in 2011 en 2012 gaan lopen.

3.1.5. Wijze van uitvoering

De uitvoering vindt bij in ieder geval zes gemeenten in de regio plaats: Den Bosch, Veghel, Uden, Oss, Boekel en Sint Oedenrode. Mogelijk sluiten zich nog meer gemeenten aan. De projectleiding is in handen van het RMB uit Cuijk. Periodieke afstemming van de resultaten vindt plaats vanuit het Regionaal Managementoverleg.

3.1.6. Onderzoeksbudget

De centrale projectkosten worden naar rato van inwoners gedragen door de actief participerende gemeenten. Gegeven de verhoudingen van inwoners is de bijdrage van onze gemeente beperkt tot een bedrag van minder dan 2.000 euro. Daarnaast vergt het project beperkt tijdsinzet van Schijndelse medewerkers. Bij aanvang van het project in 2010 was de verwachting dat dit ingepland kon worden naast de reguliere werkzaamheden. In 2011 zal bezien moeten worden in hoeverre een langdurige ziektesituatie knelpunten qua beschikbare tijd oplevert.

3.2 Onderzoek invoering pre-mediation en effecten op afhandeling bezwaarschriften

3.2.1. Onderwerp van onderzoek

Onderwerp van het onderzoek zal zijn het inzichtelijk maken van de effecten van de invoering van zogeheten 'premediation' in de gemeente Schijndel op de wijze van, en de effecten op de afhandeling van bezwaarschriften. Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de vraag of de inzet van mediationvaardigheden doelmatig en doeltreffend is in relatie tot de afhandeling van bezwaren en of de inzet van mediationvaardigheden leidt tot een hogere mate van tevredenheid in vergelijking tot de wijze waarop regulier bezwaren worden afgehandeld.

3.2.2. Reikwijdte van onderzoek

Het onderzoek zal zich voornamelijk beperken tot de effecten van de invoering van premediation en mediationvaardigheden in een fase waarbij reeds een bezwaarschrift is ingediend. Pas wanneer mediationvaardigheden in brede zin in de organisatie zijn uitgezet en reeds bij de aanvraag worden toegepast, kan worden bezien wat de effecten zijn ten aanzien van het aantal ingediende bezwaarschriften. Ook zou alsdan kunnen worden onderzocht of de inzet van mediationvaardigheden bij de aanvraagfase leidt tot een hogere mate van tevredenheid bij burgers en dus tot een hoger cijfer ten aanzien van de dienstverlening.

3.2.3. Onderzoeksmethode

Omdat 'premediation' nog moet worden opgestart, is het mogelijk om een zogeheten nulmeting te doen. Hierbij wordt gekeken naar het aantal bezwaarschriften dat regulier wordt ontvangen en voorts naar de mate van tevredenheid van de indiener van het bezwaarschrift over de wijze van bejegening vanuit de gemeente en de Commissie Rechtsbescherming Burgers. Uiteraard wordt niet getoetst of men tevreden is met het resultaat van de inhoudelijke behandeling van het bezwaar. De mate van tevredenheid wordt daarbij immers in belangrijke mate bepaald door het resultaat.

Na de invoering van premediation in de bezwaarfase zal worden bezien in hoeveel gevallen premediation heeft bijgedragen aan het vinden van een, voor partijen acceptabele oplossing en hoe vaak de ingezette mediationvaardigheden niet tot een bevredigend resultaat hebben geleid. Daarnaast zal worden getoetst hoe bezwaarmakers de bejegening van de gemeente en mediator hebben ervaren en in welke mate men tevreden is over de bejegening. Voorts kan de gelegenheid te baat worden genomen om ten aanzien van het premediationstraject knelpunten en verbeterpunten boven water te krijgen.

3.2.4. Doorlooptijd van onderzoek

De doorlooptijd van het onderzoek is, gelet op de nulmeting en het feit dat thans wordt gestart met premediation, vastgesteld op twee kalenderjaren. De resultaten van het onderzoek worden derhalve in het voorjaar van 2013 verwacht.

3.2.5. Wijze van uitvoering

De secretaris van de Commissie Rechtsbescherming zal worden gevraagd om de indieners van een bezwaarschrift te bewegen hun bevindingen ten aanzien van de wijze van bejegening van gemeente en commissie weer te geven. Aanzien de secretaris van de Commissie tevens als mediator gaat optreden kunnen soortgelijke vragen worden voorgelegd in het premediationstraject.

3.2.6. Onderzoeksbudget

Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat het onderzoek met zeer beperkte middelen en tegen zeer beperkte kosten kan worden uitgevoerd. Naar verwachting zal de secretaris/mediator met het verzamelen van de gegevens en het opstellen van een rapportage daarover enige uren kwijt zijn. De voorlopige inschatting is dat het verzamelen van de gegevens, het verwerken daarvan en het opstellen van het rapport de secretaris/mediator ongeveer 20 uur zal kosten. Overige kosten zijn te verwaarlozen.